

דף קטז.

עין משפט ב.

ח"מ סימן צו סעיף י

י. יא. משכנו כלים הרבה של אוכל נפש חייב על כל כלי וכלי ^ב, ואפי' שני כלים המחוברים יחד לעשות בהם מלאכה אחת כמו המספריים שגוזזים בהם הרי זה עובר בשני לאוין ^ע.

עין משפט ג.

ח"מ סימן צו סעיף ה

ח. ט. כלים שעושים בהם אוכל נפש היינו שעושים בו אוכל נפש ממש כגון הרחיים והערבות שלשים בהם והיורות - סירים שמבשלים בהם, וסכין של שחיטה וכיוצא בזה. ואם חבל בהם ^ב מחזירם על כורחו ^{הגה}: אבל שאר כלי אומנות או פרות החורשות מותר למשכנם ^ז.

עין משפט ד.

ח"מ סימן עב סעיף יז

יז. לא. לא אבד המשכון, אך חלוקים בסכום ההלוואה שהלוה אומר שהלוהו ב' דינרים, והמלוה אומר ד' דינרים, אם הוא בענין שהיה המלוה יכול להחזיק במשכון ולטעון לקוח הוא בידי או להד"ם או

ס. ממשנה מציעא קט"ו ע"א.

ע. כר"י שם דתניא כיוותיה בדף קט"ז ע"א.

פ. היינו שליח בי"ד בחוץ, או אפי' הוא בעצמו בעבר בחוץ או בפנים שנכנס אליו מחזירם בעל כורחו היינו לשעת מלאכתם וכ"כ הסמ"ע ס"ק ט"ו. ואח"כ מחזירו הלוה למלוה.

צ. היינו אפי' צמד פרות שהוא כלי מותר ורק לחרישה, אבל אם מיועדים הפרות לדוש תבואה להוציא ממנה הקליפה הוי אוכל נפש ואסור, וכ"ז בשליח בי"ד בחוץ שלו מותר.

ולדעת הרמ"ה גם כלים העשויים להתפרנס בהם נקראים כלים לאוכל נפש, ומסיק הטור והמחבר דלא כוותיה סמ"ע ס"ק ט"ז.

החזרתיו לך, נאמן המלוה **ק** עליו עד כדי דמיו, בשבועת **ר** נקיטת חפץ **ש**.

ז **לב.** אפי' מת הלוה תחילה ואח"כ מת המלוה נפרעים יתומיו ממה שתחת ידם, לפיכך **ת** אם המשכון שוה ד' דינרים כטענת אביהם שזה היה סכום ההלוואה, נשבע היתום שלא פקד אותו אביו **א** ונוטל המשכון.

ז **לג.** אם המשכון שוה רק דינר אחד הרי המלוה נוטל דינר מדמי המשכון ופורע הלוה עוד דינר שמודה בו, ונשבע על השנים האחרים שכפר בהם **ב**.

ואם הלוה כפר בכל, ואמר אין זה משכון על ההלוואה אלא פיקדון בידך, הרי המלוה נפרע מדמי המשכון, ואם אינו שוה כדי חובו נוטל ממנו מה ששוה **ג** ועל השאר נשבע הלוה היסת ונפטר.

הגה: **לד.** גם אם המשכון הוא מהדברים שעושין בהם אוכל נפש, או בגד אלמנה, לא אומרים כיון שמחוייב המלוה להחזירם אין לו מיגו,

ק. רמב"ם פ' י"א מהלכות מלוה ולוה מעובדא דמציעא קט"ז ע"א. ומירושלמי בפ' הדיינים. בתרא ל"ו ע"א לגבי טעות לקוח הוא בידי, ולגבי להד"ם שם בדף מ"ה ע"א.

ר. כתב הב"ח אף למש"כ הרא"ש דאמרינן מיגו לאפטורי משבועה גבי שותפין בסי' צ"ג, מ"מ כאן חייב בשבועה כיון שלא טוען על גוף המשכון כמש"כ בב"ק קי"ד ע"ב, ש"ך ס"ק ס"ט. והוה ליה כנוטל וצריך לישבע.

וחייב המלוה בשבועת נקיטת חפץ גם אם הלוה טוען בשמא כ"כ הש"ך, אבל לדעת התומים אם הלוה טוען בשמא א"צ שבועה.

ש. רמב"ם בשם הגאונים, וכתב ה"ה כיון שאינו טוען בגוף המשכון שיהיה שלו, ומה שלא נשבע היסת במיגו שהיה טוען לקוח בידי ולא היה נשבע רק היסת משום דמיגו לאפטורי משבועה לא אמרינן לדעת הרמב"ם.

והטור כתב דדוקא בתפס המלוה חפץ נשבע בנקיטת חפץ, אבל תפס מעות נשבע היסת ונפטר והביאו הרמ"א. ואפי' בידו מעות צרורין או תפס בע"כ שאסור להשתמש בהם, אפ"ה מהני תפיסה, נתיבות ס"ק מ"ו.

ת. היינו כיון שקימ"ל שיכול לטעון עד כנגד המשכון.

א. ולא אומרים אין אדם מוריש ממון שיש עליו שבועה לבניו, הואיל והן מוחזקין. ומ"מ צריכים לישבע שלא פקדנו אבא, כ"כ הב"י שכך נראה לו כדין שבועת היורשים, והרי גם אביהם אילו היה חי היה צריך לישבע בנקיטת חפץ. סמ"ע וש"ך.

ב. שבועת מודה במקצת.

ג. והיינו בשבועת נקיטת חפץ ש"ך ס"ק ע"ד. כיון שאין הלוה מודה לו.

אלא כיון שאין עדים והיה יכול לכפור יכול לטעון עליו עד כדי דמיו ^ד.

הגה: לה. כל מי שיכול לטעון על מה שתחת ידו שזה שלו אין לו זכות בו רק משעת העמדה בדין ואילך ^ה ולא משעת תפיסה, וע"כ אם נתייקר החפץ שבידו קודם ההעמדה בדין ברשות מרא קמא נתייקר.

עין משפט ה.

ח"מ סימן עב סעיף יז

עין בסעיף הקודם

ח"מ סימן עב סעיף יח.יט

יח לו. אם אינו יכול לטעון המלוה המשכון לקוח בידי, או החזרתו לך או לא היו דברים מעולם, נשבע הלוה ^ו שלא הלוהו אלא ב' דינרים ופורע לו, ונוטל משכונו ^ז.

דברים שעשויים להשאיל ולהשכיר ויש עדים שראוהו עתה בידו, אינו יכול לטעון עליהם לקוח ^ח הוא בידי ^ט או החזרתים לך.

יט לז. דברים העשויים להשאיל ולהשכיר לדעת הרמב"ם היינו כלים שתחילת עשייתם להשאיל ולהשכיר ^י, ולדעת הרי"ף ור"ת כל כלי שמקפידים עליו להשאילו מפני חשיבותו או שמתקלקל הוא דבר שאינו

ד. טור. ממציעא קט"ז ע"א.

ה. דין זה מהריב"ש סי' שצ"ו. ומשעת העמדה בדין לאו דוקא אלא משעת השומא עומד ברשותו לענין יוקרא וזולא, נתיבות ס"ק נ"ה.

ו. שבועת מודה במקצת בנקיטת חפץ.

ז. הש"ך כתב דמקודם נוטל משכונו ואח"כ נשבע.

ח. מהא דשלח רב הונא בר אבין דברים שעשויים להשאיל ולהשכיר במציעא קט"ז ע"א. וה"ה דברים שאין עשויים להשאיל ולהשכיר אם יש עדים שהשאלם ללוה חייב שבועת היסת דאולי מכרם לו אחרי זה. אבל אם המלוה טוען שבשעת מסירה היה רק בתורת משכון והעדים מעידים שבא אליו בתורת שאלה, בזה הלוה פטור גם מהיסת, שהרי המלוה הוכחש בעדים. נתיבות נ"ח ודלא כהש"ך.

ט. וגם יורשי הלוה מוציאים מיד המוחזק חפץ שהיה שייך לאביהם, והיה עשוי להשאיל ולהשכיר אפי' בטענת שמא, ש"ך. ועיין עוד ברמ"א בסוף סעיף י"ח וכתבו המחבר בסעיף כ"א.

י. כגון סירים גדולים שמבשלים בהם רק בשמחות גדולות שאין דרך בעל הבית להחזיקן רק להשאילן סמ"ע ס"ק ס"ו.

- עשוי להשאיל ולהשכיר, ושאר כל הכלים דרכן להשאיל ולהשכיר.^כ
- * ובלבד שיהיה זה שהחפץ בידו, רגיל אצל בעל החפץ, וגם שיהיה בעל החפץ רגיל להשאיל כליו לאחרים
- * והכל תלוי באהבת האיש ושנאתו ולפי מנהג המקום, ולפי ראות עיני הדיין, ולפי מה שהתובע והנתבע הם עם^ל בני אדם

עין משפט ו.

הו"מ סימן צ סעיף יא.יב.יג.

- יא יד. נכנס לביתו של בעה"ב בפניו, ויצא וכלים טמונים תחת כנפי בגדיו והעדים רואים אותו^מ, ולאחר זמן תבעו בעה"ב ואמר לו תן לי כלים שהשאלתיך והרי עדים שראו^נ, והוא אומר לקוחים הם בידי אינו נאמן, ונשבע בעה"ב היסת שלא מכרן ולא נתנן לו, ויחזירו ביה"ד הכלים לבעה"ב^ס.

כ. פירוש ששאר כל הכלים מצד עצמן אמרינן שעומדין להשאיל ולהשכיר אלא שרואין באומדן דעת של בעל הכלי ועל זה שטוען שהשאיל לו מידו, ודלא כדעת הרמב"ם שסובר שהכלי מצד עצמו אין אומרים שעשוי להשאיל ולהשכיר אלא בעשוי מתחילתו לכך, סמ"ע ס"ק ס"ז.

ל. הגירסא ברמ"א כתוב במקום "עם", "הם", אבל נראה דצ"ל "עם", והכונה איך "הם" מתנהגים עם בני אדם אם משאילים ושואלים.

מ. שבועות מ"ו ע"א ממימרא דרב יהודה, ורמב"ם בפ"ט מטוען הלכה ד'. שלמד כגירסת הגאונים וכן כתב הטור בשמם ולזה הסכים הרא"ש.

ופי' ראוהו העדים שנכנס ריקם וכשיצא ראוהו שהיו כלים תחת כנפיו, דאל"כ נאמן לומר כלים שלי הכנסתי והוצאתי אותם איתי, וכ"כ הב"ח. וכתב בש"ך ס"ק כ' דה"ה לא ראוהו שנכנס ריקן, רק שיש עדים שכלים אלו שהוציא עשויים להשאיל ולהשכיר, נתיבות ס"ק ט"ו בחידושים.

וצ"ל דבכניסה זו לא הוחזק גזלן שלא שמעו העדים שאמר שהוא נכנס למשכנו שלא ברשות. סמ"ע ס"ק כ"ז.

נ. והיינו שאינו יכול לכפור ולומר להד"ם או לקחתי במיגו דלהד"ם, וגם יש בכלל זה שאומר והרי עדים שראו היינו ראו הכלים עתה בידו, שאינו יכול לטעון החזרתי דבעינן גם עדי ראייה, סמ"ע ס"ק כ"ט.

ס. כתב הש"ך בס"ק כ"א דהלשון בשו"ע הפוך דצ"ל מחזיר הכלים ואח"כ נשבע היסת, אבל קודם לכן א"צ לישבע, דלא מצינו שום שבועת היסת בנשבע ונוטל אם לא ע"י היפוך.

טו. במה דברים אמורים בכעה"ב שאינו עשוי למכור כליו"ע, וזה שהוציאם אין דרכו להצניע אותם כלים, ואותם כלים ג"כ אין דרך בני אדם להצניעם, לפי שלא הצניעם אלא לכפור בהם, וע"כ מחייבים אותו להחזירם בשבועת היסת של בעה"ב. ואם חסר תנאי אחד הרי הנטען נשבע היסת שלקוחים הם בידו"ב ונפטר.

טז. והוא שהדברים אינם עשויים להשאיל ולהשכיר, דבעשויים לכך"ע לעולם הם בחזקת בעליהם אע"פ שהוציאם מגולים, ואע"פ שבעה"ב הזה עשוי למכור כליו, הואיל ויש לו עדים שכלי זה עשוי להשאיל ולהשכיר, מוציאם אותו מיד זה עד שיביא ראיה שמכרו או נתנו לו.

וי"א דאפי' בעה"ב טוען גנובים הם דינו כטוען שאולים הם"ק שמוציאים אותם מידו.

וי"א דוקא בטוען בעה"ב שאולים"ר הם, אבל אם אומר גנובים הם, אין בעה"ב נאמן וכן עיקר. אם לא שהחזק זה ונתפרסם לגנב שאז אפי' בעה"ב טוען גנובים דינו כטוען שאולים"ש הם.

יז. בדברים שעשויים להשאיל ולהשכיר שבעה"ב נאמן, דוקא כשיש

ע. שאם עשוי למכור אפי' יצא בכלים מוצנעים אפי' שאין דרכו בכך אנו תולים שבעה"ב אמר לו להצניעם כדי שלא יתבייש במה שמכר כליו, סמ"ע ס"ק ל'.

פ. ככופר בכל דנשבע היסת ונפטר.

צ. בסי' ע"ב סעיף י"ט נתבארו איזה הם דברים העשויים להשאיל ולהשכיר.

ק. תוס' בשבועות דף מ"ו ע"ב ד"ה בטוענו דנאמן במיגו דאי בעי אמר שאולין. ולא הוי מיגו להוציא כיון שראוהו נכנס ריקם והוציא כלים, סמ"ע ס"ק ל"ד. ועוד דדברים שעשויים להשאיל ולהשכיר בחזקת בעלים עומדים כ"כ בנתיבות ס"ק י"ז בחידושים. ועיין עוד בסי' שני"ז סעיף א'.

ר. הרא"ש בשבועות פ"ז סי' ה', וכ"כ הר"ן דס"ל דהוי מיגו להוציא אם לא שיש עוד ריעותא שהחזק זה לגנב וגם נתפרסם לגנב, כמו שאמרו בגמ' דאחזוקי אינשי בגנבי לא מחזיקינן, וזה כבר החזק ועומד.

ודעת הסמ"ע בס"ק ל"ו דבעינן כל הריעותות אפי' בדברים שעשויים להשאיל ולהשכיר כשטוען בעה"ב גנובים, ובעינן גם מוחזק לגנב אז ישנו המיגו.

אבל דעת הש"ך בס"ק כ"ב דבראו נכנס ריקן ויצא מלא, בזה סגי לבטל שלא יהיה מיגו להוציא ואז לא בעינן כל צדדי הריעותות.

ש. ונשבע היסת כ"כ הש"ך בס"ק כ"ג, ולדעת הסמ"ע בס"ק ל"ו נשבע בנקיטת חפץ.

לו עדים שהכלים האלו היו שלו וראו אותם עתה בידו ^ה של הנטען עליהם, אבל אם לא ראו אותם עתה נאמן במיגו ^א דהחזרתים לך.

יח. בדברים שאינם עשויים להשאיל ולהשכיר שנאמן הנטען, דוקא בלא ידעו העדים שבאו לידו בתורת שאלה או שכירות, אבל אם ידעו שבאו לידו בתורת שאלה או שכירות אינו נאמן ^ב.

הו"מ סימן קלג פעיף ה

ז. מה שאמרנו ^ג שהמחזיק נאמן בחפץ שתחת ידו זהו דוקא בדברים שאינם עשויים להשאיל ולהשכיר, ^ד אבל בדברים שעשויים להשאיל או להשכיר ויש למערער עדים שהיה שלו וראו אותו עתה ביד המחזיק, והמערער אומר שהשאילו או השכירו לו אע"פ שאין עדים איך בא ליד המחזיק אינו נאמן לומר לקוח בידי או ממושכן וצריך להחזירו ^ה. ואפי' אם היה שלוש שנים ^ו ביד המחזיק מוציאין מידו. ואפי' מת המחזיק

ת. כ"כ הרא"ש בפ"ז סי' ה' בשבועות משמעתא דאומן בכתרא מ"ה ע"א. וכ"כ ה"ה בשם הרמב"ן בשבועות מ"ו ע"ב ושכן נראה דעת הרמב"ם.

וכתב הסמ"ע בס"ק ל"ח שנראה דאם יש כל הריעותות שבסעיף י"א והעידו שהוציא הכלים מביתו מיקרי עדים שהם שלו.

א. דס"ל להטור דהגוזל בעדים א"צ להחזיר בעדים, והנה דעת הרמב"ם דצריך להחזיר בעדים, ואעפ"כ כתב הרמב"ם בפ"ט מטוען דצריך עדים שראו עתה בידו, וכתב הש"ך כיון שבעה"ב טוען ששאלים בידו ודאי שא"צ שיחזירם בעדים לכו"ע, ויש לו המיגו דהחזרתים.

אבל הש"ך בס"ק כ"ה והסמ"ע בסי' ק"ז סעיף ה' כתבו דהעיקר לדינא דלא צריך עדים שראו שהיו עתה בידו.

ב. שם ברא"ש מכתרא מ"ו ע"א, וע"ש בתוס' דף מ"ה ע"א ד"ה אבל וי"ל כגון וכו'... והיינו כשיש עדי ראייה שבלאו הכי נאמן לומר שלקחם אח"כ במיגו דהחזרתים, כ"כ בנתיבות בחידושים ס"ק כ"א מאו"ת.

ג. היינו בסעיף ב' דבלא מסרן לו בעדים נאמן לומר לקוח הוא בידי, אפי' ישנם עדים שראו עתה החפץ בידו, וע"ז חוזר דאם הם כלים שעשויים להשאיל ולהשכיר אינו נאמן לטעון לקוח בידי, אף שלא נמסרו לו בעדים. סמ"ע ס"ק י"א.

ד. שבועות מ"ו ע"ב, ורמב"ם פ"ח מטוען הלכה ג'.

ה. אחר שנשבע המערער היסת, וברמב"ם כתב מחזירו ואח"כ נשבע היסת על טענתו. ש"ך ס"ק ח'. והיינו שנשבע שבתורת שאלה בא ליד המחזיק.

ו. כיון דמטלטלי לאו בני שטר הם לא שייך בהם חזקת ג' שנים וכ"כ הטור מבעל העיטור, וה"ר יונה כתב מטעם דשמא שכח למי השאיל או השכיר, והסמ"ע בס"ק י"ג הוסיף שלפעמים גם משאיל אדם ליותר מג' שנים.

מוציאין אותו מיד היורש בלא שבועה ז.

הגה: וי"א דצריך המערער לישבע ח וליטול וכן נראה עיקר.

ה ח. אם טען היורש טענת ודאי ט ואמר בפני נתנו למורישי או מכרו לו הרי המערער נשבע היסת ונוטל.

עין משפט זז. חו"מ סימן עב סעיף יט

ט לז. דברים העשויים להשאיל ולהשכיר לדעת הרמב"ם היינו כלים שתחילת עשייתם להשאיל ולהשכיר י, ולדעת הר"ף ור"ת כל כלי שמקפידים עליו להשאילו מפני חשיבותו או שמתקלקל הוא דבר שאינו עשוי להשאיל ולהשכיר, ושאר כל הכלים דרכן להשאיל ולהשכיר כ.

* ובלבד שיהיה זה שהחפץ בידו, רגיל אצל בעל החפץ, וגם שיהיה בעל החפץ רגיל להשאיל כליו לאחרים

* והכל תלוי באהבת האיש ושנאתו ולפי מנהג המקום, ולפי ראות עיני

ז. כיון שאין היורש טוען ברי. סמ"ע ס"ק י"ד.

ח. טור ורמב"ם בשם הגאונים והראב"ד בהשגות שם פ"ט הלכה ה'. והיינו שנשבע היסת. סמ"ע בס"ק י"ד ומשום שאנן טוענין להם כל מה שאביהם היה טוען. כ"כ הסמ"ע בס"ק י"ד.

והעיר הט"ז שבסי' רצ"ז פסק הרמ"א דמוציאים מהיורשים בלא שבועה. והוסיף הש"ך בס"ק י"א דהמחבר בעצמו בסי' ק"נ סעיף ו' הביא דעת הי"א דנשבע המערער היסת. וכתב הבאר היטב ליישב שבסי' ק"נ סעיף ו' איירי שבא ליטול שהרי אינו טוען שגוף הפירות הם שלו ע"כ צריך לישבע בנקיטת חפץ כמו שכתבו הגאונים וכמ"ש בסי' ע"ב סעיף י"ז. משא"כ כאן בחפץ שצריך המחזיק להחזירו א"כ לא שייכא שבועה של הנשבעין ונוטלין, אלא שהיה יכול להשביעו היסת לאחר שהחזירו לו, ומיורש מוציאין גם בלי שבועה זו שהרי אין נשבעין היסת אלא על טענת ודאי ולא על טענת שמא של היורש. שם ברמב"ם פ"ט מטוען הלכה ה'.

י. כגון סירים גדולים שמבשלים בהם רק בשמחות גדולות שאין דרך בעל הבית להחזיקן רק להשאילן סמ"ע ס"ק ס"ו.

כ. פירוש ששאר כל הכלים מצד עצמן אמרינן שעומדין להשאיל ולהשכיר אלא שרואין באומדן דעת של בעל הכלי ועל זה שטוען שהשאיל לו מידו, ודלא כדעת הרמב"ם שסובר שהכלי מצד עצמו אין אומרים שעשוי להשאיל ולהשכיר אלא בעשוי מתחילתו לכך, סמ"ע ס"ק ס"ז.

הדיין, ולפי מה שהתובע והנתבע הם עם ל בני אדם

דף קטז:

עין משפט א.ב.ג. חו"מ סימן קסד סעיף ג

ג. ד. נפלו הבית והעליה, שניהם חולקים בעצים ובאבנים ובעפר מ. לפי גובה וגודל של כל אחד נ בחלק היחסי. ואם נשברו רואים איזה ראוי להשבר מדרך הנפילה שדבר זה ידוע מדרך הנפילה.

עין משפט ד.ה. חו"מ סימן קסד סעיף ד

ד. ה. היה אחד מכיר את אבניו והן שלמות והשני מודה לו במקצתן, ובמקצתן אומר איני יודע, הרי זה נוטלן אפי' שהם גדולות וטובות, והשני נוטל שלמות ע כנגדן.

עין משפט ו.ז.ז. חו"מ סימן שיב סעיף יח

יח. כב. המשכיר לחבירו עליה סתם, חייב להעמיד לו עליה פ. אמר לו עליה זו שע"ג בית זה אני משכיר לך הרי שעבד הבית לעליה וע"כ אם נפחתה העליה בד' טפחים ז או יותר חייב המשכיר לתקן לו,

ל. הגירסא ברמ"א כתוב במקום "עם", "הם", אבל נראה דצ"ל "עם", והכונה איך "הם" מתנהגים עם בני אדם אם משאילים ושואלים.

מ. ממשנה ב"מ קט"ז ע"ב, ורמב"ם פ"ד שם הלכה ב', ואפי' נפלו לרשות אחד מהם לא חשוב מוחזק. סמ"ע ס"ק י'.

נ. ה"ה שם בשם הרשב"א וכך היא בתוספתא ב"מ פ"א משנה א'.

ס. כיון שהוא מודה בקצת הו"ל מחויב שבועה ואינו יכול להשבע משלם, שהיה לו לדעת שרגיל אדם ליתן דעתו על עציו ואבניו. סמ"ע ס"ק י"א. ומיירי שמה שמודה לו נשבר בפשיעתו דלא הו"ל הילך. כ"כ בביאורים ס"ק ח'.

ע. כיון שהאבנים בחזקת שניהם, ואין השני טוען ברי שאין לשכנגדו שלימות, ומ"מ מרויח הראשון שנוטל היותר טובות. וגם אם לא נמצא כ"כ שלימות מפסיד השני. סמ"ע ס"ק י"ב.

פ. מב"מ קט"ז ע"ב.

צ. שזה שיעור תשמיש כלי אחד. סמ"ע ס"ק ל"ז. וכתב ה"ה בפ"ה משכירות הלכה ח' בשם הרשב"א דוקא נפחתה תקרת הבית שבני עליה דורסין עליה, והמשכיר שיעבד

ואם לא תיקן הרי השוכר יכול לרדת ולדור בבית עם בעל הבית **ק**, ונכנס ויוצא דרך פתח הבית **ר** עד שיתקן לו העליה **ש**, אבל אם נפל הבית והעליה אין צריך לבנות לו אחר כיון שאמר לו עליה זו.

הגה: אם נפל רק העליה לבד צריך לבנותו כל זמן שהבית קיים **ת**.

עין משפט ט"י. חו"מ סימן שיב פ"ה כ

כ כד. מעשה באחד שאמר לחבירו גפן זו שמודלית ע"ג אילן שפירותיו אפרסק אני משכיר לך, ונעקר אילן האפרסק ממקומו, ובא מעשה לפני חכמים ואמרו לו חייב אתה להעמיד האפרסק **א** כל זמן שהגפן קיימת וכן כל כיוצא בזה.

הגה: ודוקא בכה"ג שהאפרסק קיים בעולם רק שנעקר ממקומו אבל אם נקצץ **ב** אינו חייב להעמיד לו אחר.

וכן אם נפל הבית שתחת העליה, ואמר לו המשכיר עליה שע"ג הבית

לו הבית כשאמר לו ע"ג הבית, אבל נפלו כותלי העליה אינו חייב לתקן לו, ולא ידור עמו בבית שאין הקילקול מחמת הבית.

ק. וא"צ שבעה"ב יצא מביתו ויתן לבעל העליה לדור לחוד עד שיתקן עלייתו, והוא איבעיא בגמ' בדף קי"ז. סמ"ע ס"ק ל"ז.

ר. ולא אומרים שבעל העליה יעלה בסולם לעלייתו ומשם ירד למטה בבית, אלא גם בכניסתו נכנס דרך פתח בעל הבית. סמ"ע ס"ק ל"ח.

ש. הטור כתב בשם הרמ"ה דאין המשכיר חייב לטפל בתיקון ולהוציא עליו הוצאות אלא יתן לשוכר לגור איתו בבית ואם צר לו המקום יתקננו בעצמו, אבל הטור חולק. סמ"ע ס"ק ל"ט.

ת. פירוש ואפי' כל העליה נפלה, ולא כהב"י דפסק כהרמ"ה דס"ל דא"צ המשכיר לבנותו אלא א"כ יפחת קרקעית העליה שהוא תקרת הבית שאז עליו לתקנו. סמ"ע ס"ק מ'.

א. בב"מ קט"ז מעובדא לקמיה דרבי חייא. והטעם כיון שאמר לו ע"ג האפרסק הרי שיעבד האפרסק לגפן המודלה על גביו, ודומה לבית שמשועבד לעליה כשאמר לו עליה זו שע"ג בית זה. סמ"ע ס"ק מ"ד.

ב. טור בשם הרמ"ה. והטעם דכיון שאמר לו ע"ג אפרסק זה, והרי נקצץ ואין ראוי לחזור ולנוטעו, ולפ"ז גם בעליה שאמר לו ע"ג בית זה ונפל הבית והעליה קיימת ע"ג עמודים א"צ להעמיד לו בית אחר. כ"כ הטור בשם הרמ"ה שדימה אותם, סמ"ע ס"ק מ"ה. וצ"ע דממר"ן בסעיף י"ח מפורש אפי' נפלו שניהם בכה"ג אינו חייב להעמיד לו דבר.

זה אני משכיר לך, א"צ להעמיד לו בית אחר. ג.

ג. והיינו בעומדת העליה ע"ג עמודים וכתבו מר"ן בסעיף י"ח. ומשמע ממר"ן בסעיף י"ח דאפי' נפלה גם העליה פטור מלהעמיד לו דבר כיון שאמר לו עליה זו שע"ג בית זה והרי בית זה איננו.